

Nd.

898. Frumvarp til laga

[360. mál]

um vinnumiðlun.

(Lagt fyrir Alþingi á 106. löggjafarþingi 1983—84.)

I. KAFLI

Markmið og yfirstjórn.

1. gr.

Vinnumiðlun skal starfrækja eftir því sem nánar er fyrir mælt í lögum þessum og reglugerð, settri samkvæmt þeim.

Markmið vinnumiðlunar er að stuðla að nægri og jafnri atvinnu um land allt og nægjanlegu framboði vinnuafls fyrir atvinnuvegi þjóðarinnar. Skal vinnumiðlunin í þessu skyni hafa endurgjaldslausa meðalgöngu milli þeirra, sem leita eftir atvinnu, og atvinnurekenda, sem leita eftir vinnuafli.

2. gr.

Vinnumálaskrifstofa félagsmálaráðuneytisins fer með yfirstjórn vinnumiðlunar og skipuleggur og samræmir störf hennar. Skal vinnumiðlun láta Vinnumálaskrifstofunni í té upplýsingar um atvinnuástand, atvinnuleysi og atvinnutækifæri í sínu umdæmi svo og tillögur um aðgerðir í atvinnumálum, ef þeirra er þörf.

3. gr.

Félagsmálaráðherra skipar Vinnumálaskrifstofunni ráðgjafarnefnd til fjögurra ára í senn, eftir tilnefningu eftirtalinna aðila:

Alþýðusambands Íslands,
Vinnuveitendasambands Íslands,
Vinnumálasambands samvinnufélaganna,
Sambands íslenskra sveitarfélaga,
Atvinnuleysistryggingasjóðs.

Félagsmálaráðherra skipar einn fulltrúa í nefndina án tilnefningar og skal hann vera formaður ráðgjafarnefndarinnar.

Varamenn skulu tilnefndir og skipaðir á sama hátt.

4. gr.

Hlutverk ráðgjafarnefndar er að gera tillögur um stefnumörkun í þeim málum er undir Vinnumálaskrifstofuna falla samkvæmt lögum nr. 13/1979 og reglugerð nr. 9/1980, svo og varðandi framkvæmd samnings um sameiginlegan vinnumarkað á Norðurlöndum, sem undirritaður var 6. mars 1982. Tillögum sínum skal ráðgjafarnefnd beina til þeirra opinberra aðila, sem fjalla um stefnumörkun, áætlanagerð eða aðgerðir í atvinnumálum, bæði að því er tekur til landsins í heild og einstakra svæða eða staða.

Nefndin getur haft frumkvæði að því að gerðar verði áætlanir um aðgerðir, sem hrinda megi í framkvæmd, ef horfur eru á samdrætti eða breytingum á atvinnuháttum, er leitt geta til atvinnuleysis hvort sem er á einstökum stöðum, í tilteknum starfsgreinum eða landinu í heild.

5. gr.

Ráðgjafarnefndin skal að jafnaði koma saman mánaðarlega og undirbýr Vinnumála-skrifstofan fundi nefndarinnar.

Þar skulu lagðar fram upplýsingar um atvinnuástand, atvinnuleysi og atvinnutækifæri á landinu öllu, ásamt skýringum á orsökum breytinga á atvinnuástandi. Ennfremur tekin fyrir önnur mál, sem Vinnumálaskrifstofan, aðrir opinberir aðilar eða einstakir fulltrúar tilnefningaraðila óska eftir að tekin séu á dagskrá og snerta hlutverk nefndarinnar.

II. KAFLI

Vinnumiðlun, skipulag og hlutverk.

6. gr.

Hverju sveitarfélagi með 500 íbúa eða fleiri er skylt að annast vinnumiðlun samkvæmt lögum þessum og reglugerð settri samkvæmd þeim, en sveitarfélög með færri en 500 íbúa skulu hafa atvinnuleysisskráningu með höndum.

Í kaupstöðum, með 10 þúsund íbúða eða fleiri, skulu starfa sérstakar vinnumiðlunar-skrifstofur, reknar af hlutaðeigandi sveitarfélagi, en aðrir kaupstaðir og kauptúnahreppar með 1000 íbúa eða fleiri geta falið sérstökum deildum eða starfsmanni sveitarfélagsins að annast vinnumiðlun.

Sveitarfélög með færri en 1000 íbúa geta falið oddvita sínum eða sveitarstjóra að annast vinnumiðlun og atvinnuleysisskráningu, sbr. þó 9. gr. þessara laga.

7. gr.

Í því skyni að stuðla að sem virkasti vinnumiðlun skal skipta landinu í atvinnusvæði þannig að sveitarfélög, sem landfræðilega og atvinnulega hafa svipaðra hagsmuna að gæta, teljist á sama atvinnusvæði. Skal svæðaskiptingin gerð í samráði við hlutaðeigandi sveitarfélög. Verði ágreiningur milli sveitarfélaga um svæðaskiptingu sker félagsmálaráðuneytið úr að fengnum tillögum ráðgjafarnefndar samkvæmt 3. gr. laga þessara.

Sveitarfélög á sama atvinnusvæði skv. 1. mgr. þessara greinar skulu, eftir því sem tök eru á, hafa samstarf um allt sem lítur að vinnumiðlun á svæðinu og getur Vinnumálaskrifstofan falið einum aðila, sem annast vinnumiðlun á svæðinu, að hafa forgöngu um samstarfið nema hlutaðeigandi sveitarfélög komi sér saman um annað.

8. gr.

Hlutverk vinnumiðlunar er:

- a. að hafa með höndum vinnumiðlun og atvinnuleysisskráningu samkvæmt 6. gr. þessara laga.
- b. að fylgjast með framvindu atvinnumála í sveitarfélaginu og gera hlutaðeigandi sveitarstjórn og Vinnumálaskrifstofunni aðvart ef horfur eru á samdrætti, atvinnuleysi eða ef fyrirjábanleg er sérstök þensla á vinnumarkaði.
- c. að safna og dreifa, eftir nánari reglum er settar verða, upplýsingum um framboð og eftirspurn vinnuafis í sveitarfélaginu.
- d. að aðstoða atvinnuumsækjendur við atvinnuleit og atvinnurekendur við útvegum hæfra starfsmanna.

- e. að leiðbeina um starfsval m. a. með því að veita upplýsingar um vinnumarkaðinn og aðstoða við atvinnuleit fatlaðra sbr. lög nr. 41/1983.
- f. að inna af höndum önnur störf, sem lög og reglugerðir ákveða.

9. gr.

Sveitarstjórnir, sem skylt er að annast vinnumiðlun samkvæmt 6. gr. þessara laga, skulu kjósa a.m.k. 3 fulltrúa í stjórnarnefnd vinnumiðlunar í sveitarfélaginu. Auk þess tilnefna samtök verkafólks og atvinnurekenda í sveitarfélaginu 1 fulltrúa af hvorra hálfu í nefndina. Ef fleiri en eitt stéttarfélag er starfandi í sveitarfélagi tilnefnir fulltrúaráð þeirra eða félögin sameiginlega fulltrúa.

Hlutverk stjórnarnefndar er að hafa umsjón með starfi vinnumiðlunar og vera vettvangur samráðs og skoðanaskipta milli sveitarstjórnar og aðila vinnumarkaðarins. Þá skal nefndin eftir því sem tilefni gefst til, gera tillögur til sveitarstjórnar og annarra opinberra aðila um aðgerðir til styrktar eða eflingar atvinnulífi í sveitarfélaginu.

III. KAFLI

Framkvæmd vinnumiðlunar.

10. gr.

Vinnumiðlun samkvæmt lögum þessum skal vera frjáls, hlutlaus og endurgjaldslaus þjónusta við þá, sem leita til vinnumiðlunar.

Allar upplýsingar, sem vinnumiðlun fær í starfi sínu, hvort sem þær snerta einkamál eða viðskiptahagsmuni, skulu vera trúnaðarmál vinnumiðlunar og þess er upplýsingar veitir, að öðru leyti en því sem snertir bein tengsl við miðlun vinnu og starfsráðningar.

Með reglugerð skal ákveða nánar hvaða upplýsingar vinnumiðlun lætur umsækjendum um atvinnu og atvinnurekendum í té svo og í hvaða formi slíkar upplýsingar skuli veittar.

11. gr.

- a. Þjónusta við atvinnuleitendur:

Hver sá, sem leitar eftir vinnu, getur snúið sér til vinnumiðlunar í því sveitarfélagi þar sem hann á lögheimili, sbr. þó 6. gr., óskað eftir upplýsingum um laus störf og jafnframt óskað eftir aðstoð vinnumiðlunar við að finna starf við sitt hæfi. Nú getur vinnumiðlun ekki vísað atvinnuleitanda á vinnu innan sveitarfélags og skal þá skrá hann sem atvinnuumsækjanda eða eftir atvikum atvinnulausan, nema unnt sé að vísa á vinnu utan umdæmisins, sem atvinnuleitandi vilji taka.

Atvinnuleitandi getur krafist vottorðs vinnumiðlunar um atvinnu sína eða atvinnuleysi það tímabil, sem hann hefur verið skráður hjá henni. Vinnumiðlun getur krafist þess að sá, sem óskar eftir slíku vottorði, mæti til skráningar eða hafi samband á annan hátt, er vinnumiðlun ákveður, og geri grein fyrir atvinnu sinni eða atvinnuleysi.

Vinnumiðlun skal láta atvinnuleitendum í té þær upplýsingar sem hún hefur á hverjum tíma um atvinnuöguleika í öðrum sveitarfélögum, ásamt upplýsingum um þá möguleika, sem kunna að vera fyrir hendi um aðstoð við flutninga milli byggðarlaga, kjör og annað sem máli skiptir.

Sá, sem misst hefur vinnu í sveitarfélagi, en á þar ekki lögheimili, skal eiga rétt á sömu þjónustu og heimamenn af hálfu vinnumiðlunar. Sama gildir um erlenda ríkisborgara, sem starfa samkvæmt atvinnuleyfum svo og norræna ríkisborgara, sem njóta réttar samkvæmt samningi frá 6. mars 1982, um sameiginlegan norrænan vinnumarkað.

b. Þjónusta við atvinnurekendur:

Sérhver atvinnurekandi getur snúið sér til vinnumiðlunar í því sveitarfélagi þar sem atvinnurekstur hans fer fram og óskað upplýsinga um framboð á vinnuafli. Jafnframt getur atvinnurekandi óskað meðalgöngu vinnumiðlunar við útvegum starfsmanna. Geti vinnumiðlunin ekki vísað á umbeðið vinnuafli, færir hún beiðnina á skrá yfir laus störf þar til ráðning hefur átt sér stað.

Vinnumiðlun skal láta atvinnurekanda í té þær upplýsingar, sem hún kann að hafa á hverjum tíma, um framboð vinnuafli í öðrum sveitarfélögum svo og að hafa milligöngu við aðrar vinnumiðlanir ef atvinnurekandi óskar þess.

c. Sérstök þjónusta:

Unglingar, fatlaðir og aldraðir geta leitað til vinnumiðlunar og óskað aðstoðar hennar við leit að vinnu við þeirra hæfi. Við atvinnuleit skal vinnumiðlun hafa samvinnu við samtök og stofnanir, sem einkum fjalla um málefni hlutaðeigandi hópa, sérstaklega í sambandi við mat á starfsgetu og þörf á endurhæfingu eða starfsþjálfun.

Vinnumiðlun skal eftir föngum leiðbeina unglíngum varðandi starfsval m.a. með því að afla og dreifa upplýsingum um helstu atvinnutækifæri og þær kröfur, sem atvinnulífið gerir um menntun og starfsreynslu.

12. gr.

Vinnumiðlun lætur þeim, sem atvinnulausir eru og telja sig eiga rétt til bóta samkvæmt lögum nr. 64/1981 um atvinnuleysistryggingar eða lögum nr. 22/1981 um viðauka við lög nr. 46/1973 um kjarasamninga opinberra starfsmanna og lögum nr. 46/1981 um breyting og viðauka við lög nr. 29/1976 um kjarasamninga Bandalags starfsmanna ríkis og bæja, í té vottorð um skráð atvinnuleysi þess er hlut á að máli, enda eigi sá, er vottorðs óskar, lögheimili í sveitarfélagi vinnumiðlunar eða hafi starfað þar, þegar hann varð atvinnulaus.

Nánari ákvæði um framkvæmd ákvæða þessarar greinar skulu sett með reglugerð.

IV. KAFLI

Gagnavinnslukerfi — Tilkynning lausra starfa.

13. gr.

Félagsmálaráðherra getur ákveðið, að höfðu samráði við hlutaðeigandi aðila, að vinnumiðlun taki upp véltæka gagnavinnslu allra upplýsinga um atvinnuástand, atvinnuleysi, atvinnutækifæri og atvinnuleysisbætur.

Vinnumálaskrifstofan skal hafa yfirumsjón með gagnavinnslukerfi vinnumiðlunar og setur nánari reglur um meðferð þess og rekstur í samvinnu við sveitarfélögin og Atvinnuleysistryggingasjóð.

14. gr.

Þegar vinnumiðlun hefur komið á véltæku gagnavinnslukerfi getur ráðherra með reglugerð ákveðið að öllum er hafa með höndum fastan atvinnurekstur með aðkeyptu vinnuafli og hafa 4 eða fleiri starfsmenn í þjónustu sinni, skuli skylt að tilkynna hlutaðeigandi vinnumiðlun öll laus störf á þeirra vegum, enda sé tryggt að vinnumiðlunin geti tekið við slíkum upplýsingum með viðunandi hætti. Áður en slík reglugerð er gefin út skal leita umsagnar helstu samtaka atvinnurekenda.

15. gr.

Upplýsingum, sem vinnumiðlun berast um laus störf skal hún með viðunandi hætti koma á framfæri við þá atvinnuleitendur, sem að hennar mati fullnægja þeim kröfum er gerðar eru til hlutaðeigandi starfs, samkvæmt starfslýsingu atvinnurekanda. Atvinnurekandi getur óskað nafnleyndar gagnvart atvinnuleitendum og er vinnumiðlun skylt að virða slík tilmæli.

16. gr.

Atvinnurekandi, sem tilkynnir vinnumiðlun laus störf, skal eiga rétt á að fá skrá yfir þá atvinnuleitendur, er skráðir eru hjá vinnumiðlun og hún telur koma til greina í hlutaðeigandi starf, ásamt upplýsingum um menntun, starfsreynslu og annað er máli skiptir í sambandi við starfsráðningu. Aldrei má þó láta af hendi upplýsingar, sem vinnumiðlun öðlast sem trúnaðarmál.

V. KAFLI

Ýmis ákvæði.

17. gr.

Einkaaðilum er óheimilt að reka vinnumiðlun í ágóðaskyni. Félagsmálaráðherra getur að fengnum meðmælum hlutaðeigandi sveitarstjórnar, heimilað stéttarfélögum og félögum atvinnurekenda að annast miðlun vinnu fyrir félagsmenn enda hafi þau fastar starfsstöðvar og fullnægjandi aðstöðu að öðru leyti og veiti þjónustuna endurgjaldslaust. Sama gildir um samtök námsmanna.

Þeir aðilar, sem fá heimild til vinnumiðlunar samkvæmt 1. mgr. þessarar greinar, eru bundnir af ákvæðum þessara laga svo og reglugerða, sem settar verða samkvæmt þeim.

18. gr.

Kostnaður við vinnumiðlun greiðist af hlutaðeigandi sveitarfélagi, sbr. þó 28. gr. laga nr. 41/1983, eða þeim aðilum, sem um getur í 1. mgr. 17. gr. þegar það á við. Rekstrarkostnaður gagnavinnslukerfis samkvæmt 13. gr. skal þó greiddur sameiginlega af ríkissjóði og Atvinnuleysistryggingasjóði, eftir nánara samkomulagi aðila.

Vinnumálaskrifstofan gefur út nauðsynleg eyðublöð vegna vinnumiðlunar og greiðist sá kostnaður úr ríkissjóði.

19. gr.

Félagsmálaráðherra setur með reglugerð nánari ákvæði um framkvæmd laga þessara, þar á meðal um samstarf sveitarfélaga á sama atvinnusvæði samkvæmt 7. gr. laganna.

20. gr.

Brot gegn lögum þessum varða sektum. Sektirnar renna í ríkissjóð. Mál út af brotum gegn lögum þessum sæta meðferð opinberra mála.

21. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi. Jafnframt falla úr gildi lög nr. 52 9. apríl 1956, lög nr. 71 28. maí 1969 og II. kafli laga nr. 94 30. desember 1975.

Athugasemdir við lagafrumvarp þetta.

Með bréfi dags. 22. október 1981, skipaði Svavar Gestsson, þáverandi félagsmálaráðherra, nefnd er endurskoða skyldi lög nr. 52/1956 um vinnumiðlun, með síðari breytingum.

Í nefndina voru skipaðir: Sigurður Guðgeirsson prentari, formaður, Björn Björnsson viðskiptafræðingur, Barði Friðriksson framkvæmdastjóri, Eyjólfur Jónsson framkvæmdastjóri og Garðar Sigurgeirsson viðskiptafræðingur. Eftir fráfall Sigurðar var Þóra Hjaltadóttir hagfræðingur skipuð formaður í hans stað. Óskar Hallgrímsson deildarstjóri Vinnuáskrifstofu félagsmálaráðuneytisins var skipaður ritari nefndarinnar.

Í skipunarbréfi nefndarinnar var gerð eftirfarandi grein fyrir verkefni hennar:

Að kanna sérstaklega:

1. Hver sé eðlileg verkaskipting ríkis og sveitarfélaga hvað vinnumiðlun og atvinnuleysis-skráningu snertir.
2. Hvernig tryggja megi sem virkasta vinnumiðlun sem hafi jafnan haldgóðar upplýsingar um þau atvinnutækifæri, er í boði eru á hverjum tíma víðsvegar um landið.
3. Hvort það eigi að vera verkefni vinnumiðlunar að sinna þörfum fólks með sérþarfir, t.d. öryrkja eða aldraðra, eða hvort fela beri það verkefni öðrum aðilum.
4. Hvernig afla megi tengsl vinnumiðlunar í landinu við aðila vinnumarkaðarins og Atvinnuleysistryggingasjóð með það fyrir augum að koma á virkara samstarfi þessara aðila.

Ennfremur var nefndinni falið að kynna sér löggjöf um vinnumiðlun á öðrum Norðurlöndum, með það sérstaklega í huga, að Ísland gerist aðili að samningi um sameiginlegan vinnumarkað á Norðurlöndum og að æskilegt yrði af þeim ástæðum að samræma ákvæði laga hér á landi, því sem þar gildir.

Það er skoðun nefndarinnar að vinnumiðlun og atvinnuleysis-skráning þurfi að vera fyrir hendi um land allt og framkvæmdin eigi að vera verkefni sveitarstjórna, en yfirstjórnin hjá Vinnuáskrifstofu félagsmálaráðuneytisins. Þá er það skoðun nefndarinnar að mjög þurfi að auka þá þjónustu, sem vinnumiðlun lætur í té, bæði gagnvart atvinnuleitendum og atvinnurekendum og gera vinnumiðluninni kleift að sinna þeim fjölpættu verkefnum sem í raun eru á hana lagðar.

Nefndin telur mikið á skorta að vinnumiðlunin hafi sinnt þessu þjónustuhlutverki þegar á heildina er litið. Góðu heilli hefur atvinnuástand víðast hvar verið með þeim hætti síðustu árin að ekki hefur reynt alvarlega á vinnumiðlunina. Hitt er ljóst að í þjóðfélagi, sem sífellt tekur yfir fjölpættari atvinnustarfsemi verður þörfin fyrir virka vinnumiðlun meiri með hverju ári, burt séð frá því hvort um atvinnuleysi er að ræða eða ekki. Eðlileg hreyfing vinnuafns milli atvinnugreina þarf að geta átt sér stað og þarf að koma til kasta vinnumiðlunar um upplýsingagjöf bæði til atvinnurekenda og þeirra, sem óska eftir að breyta um vinnu. Atvinnuleit fyrir fatlaða og aðra hópa með sérþarfir þarf einnig að stóráuka, m.a. með samvinnu við samtök og stofnanir er fara með málefni þeirra.

Veigamikill þáttur í starfi vinnumiðlunar á að vera fólgin í, að veita stjórnvöldum og öðrum, sem á slíku þurfa að halda, tímanlega vísbendingu um hreyfingar á vinnumarkaði hvort sem þær eru í þenslu eða samdráttar átt. Er í þessu skyni nauðsynlegt að vinnumiðlun fái sem gleggstar upplýsingar um ástandið á vinnumarkaði þar á meðal um laus störf. Til að æskilegt upplýsingastreymi um atvinnuástand og atvinnuleysi verði sem fljótvirkest, leggur nefndin til að komið verði á véltæku gagnavinnslukerfi undir yfirumsjón Vinnuáskrifstofunnar.

Nefndin telur að meginverkefni vinnumiðlunar eigi að vera hin sömu og gildandi lög gera ráð fyrir, en brýna nauðsyn beri til að efla vinnumiðlunina sem slíka og gera henni kleift að sinna mikilvægum verkefnum sínum.

Í því skyni að efla vinnumiðlun leggur nefndin til:

- að skylda til að annast vinnumiðlun verði takmörkuð við sveitarfélög með a.m.k. 500 íbúa
- að landinu verði skipt í atvinnusvæði eftir atvinnuháttum og staðháttum
- að sveitarfélögum á hverju svæði verði gert að hafa samstarf um allt er lýtur að vinnumiðlun
- að stefnt verði að því að koma á véltæku gagnavinnslukerfi, sem m.a. auðveldi fámennari sveitarfélögum að annast vinnumiðlun án óhóflegs kostnaðar og skriffræðis.

Nefndin telur rétt að aðilar vinnumarkaðarins fái beina aðild að yfirstjórn vinnumiðlunarinnar með þeim hætti að Vinnumálaskrifstofunni verði sett sérstök ráðgjafarnefnd. Hafi ráðgjafarnefndin það hlutverk að gera tillögur um stefnumörkun í þeim málum sem undir Vinnumálaskrifstofuna falla. Þá telur nefndin eðlilegt að heildarsamtök sveitarfélaga og Atvinnuleysistryggingasjóður fái aðild að ráðgjafarnefndinni. Ennfremur er það álit nefndarinnar að aðilar vinnumarkaðarins eigi að fá beina aðild að stjórnarnefndum þeim, sem gert er ráð fyrir hjá hverri sveitarstjórn sem skylt er að annast vinnumiðlun, sbr. 9. gr. frumvarpsins. Með þessu telur nefndin að unnt eigi að verða að koma á virku samstarfi ríkis, sveitarstjórna og aðila vinnumarkaðarins um atvinnumál á breiðum grundvelli.

Þann 6. mars 1982 var undirritaður samningur um sameiginlegan norrænan vinnumarkað, en hann felur í sér m.a. að norrænir ríkisborgarar njóti sama réttar og heimamenn, varðandi þjónustu af hálfu vinnumiðlunar.

Nefndinni virðist þetta ekki gefa tilefni til sérstakrar umfjöllunar, umfram það sem um getur í 11. gr. frumvarpsins, þar sem Norræna vinnumarkaðsnefndin (NAUT) hefur gefið út sérstakar leiðbeiningar um norræna vinnumiðlun, sem gilda einnig að því er Ísland snertir.

Athugasemdir við einstakar greinar frumvarpsins.

Um 1. gr.

Í gildandi lögum segir að vinnumiðlun skuli starfrækt í hverjum kaupstað og kauptúni með 300 íbúa, en ráðherra geti ákveðið að vinnumiðlun skuli starfrækt annars staðar, ef ástæða þyki til. Þessa heimild hefur ráðherra notað og hvílir því sú skylda á öllum sveitarfélögum án tillits til íbúafjölda, að starfrækja vinnumiðlun. Af fenginni reynslu þykir ástæða til að miða skyldu til vinnumiðlunar við stærð sveitarfélaga sbr. 6. gr. frumvarpsins, og er því 1. mgr. 1. gr. opnari en í gildandi lögum.

Þá eru í 2. mgr. skilgreind þau meginmarkmið vinnumiðlunar að stuðla að nægu framboði vinnu og vinnuafli og að vinnumiðlun skuli vera endurgjaldslaus þjónusta við þá sem leita eftir vinnu eða vinnuafli.

Um 2. gr.

Greinin er efnislega samhljóða ákvæði 53. og 54. gr. laga nr. 13/1979 og reglugerð nr. 9/1980 og þykir rétt að taka þessi ákvæði í heildarlög um vinnumiðlun.

Um 3. gr.

Í 53. gr. laga nr. 13/1979 segir að Vinnumálaskrifstofan skuli leysa þau mál, sem undir hana falla í samráði við samtök verkafólks og vinnuveitenda. Rétt þykir að fella þetta samstarf í fastari skorður með sérstakri samráðsnefnd, tilnefndri af helstu samtökum vinnumarkaðarins og bæta jafnframt við fulltrúum frá sveitarfélögum og Atvinnuleysistryggingasjóði, en þessir aðilar eiga verulegra hagsmuna að gæta í sambandi við vinnumiðlun.

Um 4. gr.

Auk þess, sem ráðgjafarnefnd er ætlað að fjalla um þau mál, sem undir Vinnumála-skrifstofuna falla samkvæmt gildandi lögum og reglugerð, er það nýmæli tekið upp að nefndin geti haft frumkvæði að gerð áætlana um aðgerðir í atvinnumálum, sem hrinda megi í framkvæmd ef horfur eru á breytingum eða samdrætti.

Um 5. gr.

Greinin þarfnast ekki skýringa.

Um 6. gr.

Eins og áður var vikið að varðandi 1. gr. þykir rétt að takmarka skyldu sveitarfélaga til þess að starfrækja vinnumiðlun, við þau sveitarfélög sem hafa a.m.k. 500 íbúa en fámennari sveitarfélög hafi þó atvinnuleysisskráningu með höndum. Megin ástæðurnar fyrir þessu sjónarmiði koma fram í athugasemdum með frumvarpinu, þ.e. að nauðsynlegt sé að tryggja, svo sem kostur er, að um raunverulega vinnumiðlun geti verið að ræða og að óraunhæft sé að leggja slíkar kvaðir á fámennustu sveitarfélögin.

Í 2. mgr. er kveðið á um að í kaupstöðum með 10 þúsund íbúa eða fleiri, skuli starfrækja sérstakar vinnumiðlunarskrifstofur, en kaupstaðir og kauptúnahreppar með 1000 íbúa eða fleiri geti falið sérstökum deildum sínum, s.s. félagsmáladeildum eða ákveðnum starfsmanni sveitarfélagsins, að hafa vinnumiðlun með höndum ásamt öðrum störfum. Þá er gert ráð fyrir að fámennustu sveitarfélögin geti falið oddvita sínum eða sveitarstjóra að annast vinnumiðlun og atvinnuleysisskráningu, svo sem nú á sér stað samkvæmt gildandi lögum.

Um 7. gr.

Í greininni er það nýmæli að landinu skuli skipt í tiltekin atvinnusvæði með tilliti til legu og atvinnuhátta, og að sveitarfélög innan hvers svæðis hafi samstarf um vinnumiðlun eftir því sem tök eru á. Með ákvæðum greinarinnar er stefnt að því að gera vinnumiðlun sem virkasta á hverju svæði, auka hreyfanleik vinnuafis milli nærliggjandi sveitarfélaga og nýta sem best atvinnuframboð.

Um 8. gr.

Greinin er efnislega samhljóða gildandi lögum.

Um 9. gr.

Í gildandi lögum er gert ráð fyrir samráði þess, er annast vinnumiðlun f.h. sveitarstjórnar og fulltrúa verkalýðsfélaga og vinnuveitenda. Hér er á sama hátt og getið var um varðandi 3. gr., gert ráð fyrir að koma samráðinu í fastara horf með því að sveitarstjórn kjósi vinnumiðlun sérstaka stjórn, sem aðilar vinnumarkaðarins tilnefna fulltrúa í. Auk þess sem nefndin hafi með höndum umsjón vinnumiðlunar, er henni ætlað að vera samráðsvettvangur sveitarstjórna og fulltrúa vinnumarkaðarins í sveitarfélaginu. Í þeim tilvikum þegar ekki eru til staðbundin félög launafólks eða atvinnurekenda, er gert ráð fyrir að heildarsamtökin tilnefni fulltrúa í stjórnarnefndir.

Um 10. gr.

Í greininni er kveðið á um þjónustueðli vinnumiðlunar, sem atvinnuleitendum og atvinnurekendum sé frjálst að hagnýta sér endurgjaldslaust, enda sé vinnumiðlun skylt að gæta fyllsta trúnaðar í skiptum sínum við aðila.

Um 11. gr.

Greinin skilgreinir þá þjónustu, sem vinnumiðlun innir af hendi við atvinnuleitendur, atvinnurekendur og hópa, sem þarfnast sérstakrar þjónustu. Gera verður ráð fyrir að öll

sveitarfélög, sem skylt er að annast vinnumiðlun skv. 6. gr. frumvarpsins, veiti þjónustu eftir staflidum a og b en að sveitarfélög hafi svæðisbundið samstarf um þjónustu samkvæmt staflid c, sbr. 7. gr. frv.

Um 12. gr.

Hliðstætt ákvæði er í gildandi lögum, nema hér er bætt við félagsmönnum BSRB og BHM., sem öðlast hafa rétt til atvinnuleysisbóta.

Um 13. gr.

Sú vinnumiðlun, sem starfrækt er samkvæmt gildandi lögum, byggir á útfyllingu mikils fjölda handunninna eyðublaða, sem eigi að síður gefa takmarkaðar upplýsingar, auk þess sem kerfið er mjög þungt í vöfum og sein unnið.

Þar sem atvinnuleysi hefur verið hvað mest undanfarið, hefur skráning atvinnulausra verið nokkurt vandamál. Talið er að með véltæku gagnavinnslukerfi vinnist allt í senn, færri starfsmenn þurfi við skráningu, upplýsingagildi skráningarinnar aukist og skilyrði skapist til virkari vinnumiðlunar. Í greininni er ráðherra heimilað að ákveða að taka upp véltækt gagnavinnslukerfi, að höfðu samráði við hlutaðeigandi aðila.

Um 14. gr.

Mjög hefur þótt skorta að upplýsingar um laus störf í ýmsum greinum atvinnulífsins, væru fyrir hendi. Með því gagnavinnslukerfi, sem um getur í 13. gr., opnast möguleikar til þess að vinnumiðlun geti tekið við slíkum upplýsingum án þess að skrifræði aukist hjá henni eða atvinnurekendum. Til þess að fullt gagn verði að slíkri upplýsingaöflun þykir nauðsynlegt að hafa heimild til þess að skylda alla, sem hafa fastan atvinnurekstur með höndum, til þess að tilkynna laus störf. Rétt þykir þó að undanskilja þá, sem hafa færri en 4 starfsmenn, sbr. lög nr. 13/1979.

Um 15. gr.

Greinin þarfnast ekki skýringa.

Um 16. gr.

Greinin þarfnast ekki skýringa.

Um 17. gr.

Samkvæmt gildandi lögum er almenn vinnumiðlun í ágóðaskyni óheimil. Rétt þykir að takmarka bannið við einkaaðila, en ráðherra verði heimilað að leyfa stéttarfélögum, félögum atvinnurekenda svo og námsmannasamtökum að annast vinnumiðlun fyrir skjólstæðinga sína, enda sé það gert án endurgjalds og að fengnum meðmælum hlutaðeigandi sveitarstjórnar.

Tekið skal fram, að bann við vinnumiðlun einkaaðila tekur ekki til þeirrar starfsemi sem færst hefur í vöxt að undanfögnu, að fyrirtæki er annast ráðgjafarstörf, hafi með höndum ráðningarþjónustu til sérhæfðra starfa, enda sé slík starfsemi rekin atvinnuleitendum að kostnaðarlausu.

Um 18. gr.

Kostnaður við vinnumiðlun og útgáfu eyðublaða er með sama hætti í gildandi lögum. Rétt þykir að ríkissjóður og Atvinnuleysistryggingarsjóður beri sameiginlegan kostnað við gagnavinnslukerfi þegar því hefur verið komið á.

Um 19., 20. og 21. gr.

Greinarnar þarfnast ekki skýringa.